

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei
Irenai Degutienei

2010-01-18 Nr. 26

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Andriui Kubiliui

DĖL PAJAMŲ NATŪRA, GAUTŲ DĖL NAUDOJIMOSI LENGVUOJU AUTOMOBILIU APMOKESTINIMO

2010 metų sausio 1 d. įsigaliojo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 9 straipsnio nauja redakcija, pagal kurią gyventojų pajamomis, gautomis natūra, yra pripažįstama ir nauda, kurią gyventojas gauna naudodamasis kitam asmeniui nuosavybės teise priklausančiu automobiliu asmeniniais tikslais.

Nors pajamų, gautų natūra, apmokestinimo Gyventojų pajamų mokesčiu išaiškinimai dar teberuošiami, tikėtina, kad natūra gautos pajamos bus apmokestintos Socialinio draudimo fondo bei Privalomojo sveikatos draudimo mokesčiais. Tokiu būdu, gyventojų natūra gautos pajamos už naudojimąsi įmonių automobiliais padidins įmonės darbuotojams tenkančių su darbo santykiais susijusių mokesčių našta.

2002 m. kovo 5 d. buvo priimtas Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas Nr. IX-751, kuriuo buvo uždrausta pirkimo (importo) PVM atskaita už lengvuosius automobilius ir automobilio klasės visureigius. Įstatymo projekto (rengėjas – Finansų ministerija) aiškinamajame rašte buvo pažymėta, kad „dėl itin sudėtingo lengvųjų automobilių naudojimo ekonominėje veikloje ir su įmone susijusių fizinių asmenų privatiems poreikiams atskyrimo dauguma valstybių šių prekių PVM atskaitą riboja arba iš viso draudžia“. Dėl šios priežasties buvo uždrausta PVM atskaita ir Lietuvoje. Taigi galima fizinių asmenų nauda, susijusi su įmonių automobilių naudojimu buvo apmokestinta uždraudžiant PVM atskaitą ir visą automobilio pirkimo PVM sumokant į biudžetą.

Darbuotojų naudos, gautos už galimą naudojimąsi įmonių automobiliais asmeniniais tikslais apmokestinimas papildomais su darbo santykiais susijusiais mokesčiais vertinama vienareikšmiškai – kaip papildoma mokesstinė našta. Finansų ministerijos argumentai, kad nauda, esanti gyventojų pajamų mokesčio objektu priskiriama leidžiamiesiems atskaitymams, neapmokestinamiems Pelno mokesčiu ir dėl to ši pajamų rūšis neapmokestinama du kartus yra nepakankami. Apmokestinimas Pelno mokesčiu būtų jau trečias tų pačių pajamų apmokestinimas.

Papildomiems mokesčiams apskaičiuoti ir jų mokėjimo teisingumui administruoti didinama verslo ir valstybės administracinė našta, koreguojamos buhalterinės apskaitos programos. Didesnė našta guls SVV įmonėms ir įmonėms, turinčioms didelius automobilių parkus. Mokesstinė nauda valstybei nėra aiški, nepamatuotas santykis tarp mokesstinės naudos ir administravimo išlaidų, ypač įskaičius ir verslo prisitaikymo išlaidas. Papildomas apmokestinimas neatitinka ir pasirašyto Nacionalinio susitarimo nuostatų ir dvasios. Tebėra neaiški ir kitų pajamų natūra (pvz., mobilieji telefonai) galimo apmokestinimo tvarka.

Padidintu apmokestinimu nebus skatinamas automobilių parko atnaujinimas bei susijusių ekologinių bei eismo saugumo (techninio patikimumo) didinimo klausimų sprendimas.

Akivaizdu, kad toks apmokestinimas neigiamai paveiks gyventojų teritorinį mobilumą, nes atokių gyvenviečių gyventojai aukštesnę pridėtinę vertę kuriančias darbo vietas gali rasti tik didesniuose gamybiniuose centruose. Tebėra neaišku, ar bus apmokestintas (ypač kuro dedamoji) darbo ir namų pasiekiamumas.

Įvertinus aukščiau pateiktus argumentus siūlome svarstyti galimybę palikti galiojusį *status quo*, t.y. gyventojų gaunamą naudą už galimą naudojimąsi įmonių automobiliais apmokestinti tik vienu mokesčiu – PVM atskaitos draudimu.

Svarstytinai ir Saulėtekio komisijos siūlymas (Ūkio ministerijos 2009 m. gruodžio 17 d. raštas Lietuvos autoverslininkų asociacijai), Seimui apsisprendus gyventojų naudą už naudojimąsi įmonių automobiliais apmokestinti su darbo santykiais susijusiais mokesčiais, naikinti PVM įstatymo nuostatas, draudžiančias šio mokesčio atskaitą už parduotus automobilius bei nustatyti, kad mokestis apimtų visą naudą, susijusią su naudojimu automobiliu (kuro, draudimo, remonto ir kt.).

Taip pat norėtume priminti, kad šis papildomas apmokestinimas pablogins šalies įmonių konkurencingumą, lyginant su kitomis ES šalimis. Pavyzdžiui, Vokietijos ar Prancūzijos įmonės įstatymų nustatyta tvarka turi galimybę nurašyti į sąnaudas kai kurias darbuotojų natūra gaunamas pajamas – atostogos užsienyje, profilaktoriai, mokymasis ir t.t. Keleri metai vilkinamas įmonių socialinių iniciatyvų įstatymas, pagal kurį iki 25 proc. neapmokestintų sąnaudų nuo darbo užmokesčio fondo būtų skiriama žmogiškiesiems ištekliams skatinti, iki šiol taip ir nepriimtas.

Prašome dar kartą apsvarstyti pateiktus argumentus ir palikti anksčiau galiojusią įmonių automobilių naudojimo asmeniniams tikslams apmokestinimo tvarką.

Pagarbiai

Lietuvos pramonininkų konfederacijos
prezidentas

dr. Bronislovas Lubys

Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos
tarybos pirmininkas

Augustinas Rakauskas

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų
rūmų asociacijos prezidentas

dr. Rimantas Stankevičius

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų
pirmininkas

Bronius Markauskas